

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fera de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 reals.—Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger 20.

CRÒNICA.

No hi ha que donarhi voltas: tenim l' hivern á sobre, ab tot l' aparato que requereix tant interessant argument.

Tot aixó de que fassi de tant en tant algun dia primavera, son romansos y excusas de mal pagador: l' hivern es aquí; jo l' he vist.

Sinó que com ab aixó del progrés tothom s' espavila, l' hivern també s' ha espavilat, y avants d' exhibirse ab tot desearo, vol insinuarse diplomàticament, com l' amich que tè intenció d' enmatilevar quartos á un altre, y primer que tot li parla del sol, de la lluna y del moviment continuo, acabant per parlar del préstamo.

Ara l' hivern també 'ns parla del sol y de la lluna: aviat nos parlará del fred y dels panallons.

Con que... á abrigar-se.

—¿Qué hi ha d' aixó dels consums?

—No sè res.

—Si; diu que dintre l' ajuntament se barallan de mala manera sobre certs gatuperis que s' han descobert.

—Ah, caràm, no sè res!

—Uy! Hi ha hagut una saragata del botavant: los concejals de la comissió han dimitit, y se 'n han rettat les mans... y 'ls pèus y tot.

—Mosca, moscal no sè res.

—Hasta s' murmura de l' entrada fraudulenta d' un carro carregat de llauñas plenes de llart...

—Sambomba! No sè res!... No sè res!

Vaja; 'ls aficionats al gènere ja podrán dedicarse llibrement á la seva manduca favorita, sense incorre en lo desgrado de l' autoritat.

Legalment ja 's poden menjar bolets.

Un sombrerer, qu' encare no sabia que 'ls haguessen privat, deya aquest dia llegint la notícia:

—Ara comprehench per qué jo no 'n venia cap!

Y per cert que á causa de las últimas plujas, sembla que abundan qu' es un gust.

Tant, que un marit que en tot l' istiu no havia estat polsat á la dona, li propina cada dia una raccò de estofat, y quan ella 's queixa, ell li respon ab molta calma:

—Ara ja 's poden menjar bolets!

Las obras del arreglo... ó desarrreglo de la Rambla continuan avausant ab vertiginosa paua.

Si la Providència no procura intervenirhi, la famosa recomposició amenassa no acabarse en tot lo present sige.

Un subjecte molt previsor, que l' altra senmana va casar una filla, al despedirse d' ella, donantli tots

aquells consells que 'ls pares acostuman á donarnos quan prenem estat, li deya:

—Sobre tot t' encarregó que quan tingas criatures, no las deixis anar á passejar per la Rambla, perque ab aquells fossos, y barrancks y montanyas de pedras, podrian desgraciarse.—

Mès los diré.

Un amich que ha fet últimament un viatje á Amèrica, al arribar dimars á Barcelona n'e preguntava passant per la Virreina:

—¿Com s' entén? ¿Ja s' ha tornat á espillar aquest empedrat?

—¿Qué vols dir?

—Home! Quan jo vaig marxar á l' Habana, estavan empedrant aquest tres mateix de Rambla... y ara 'l tornan á empedar.

—Estás equivocat: es qu' encare l' están empedrant desde llavoras.

La mateixa història passa ab lo monument de Colón. L' un dia 's diu que las obras tornarán á empéndres ab activitat.

L' altre 's murmura que per falta de fondos las obras no poden continuarse.

L' endemà 's fa corre que...

En fi, un mar d' enredos, qual resultat sempre es lo mateix: que 'l monument no creix ni molt ni poch.

Jo no desespero de llegir lo millor dia en qualsevol periódich, una gacetilla del tenor següent:

—«Las antiguas obras del monumento de Colón amenazan ruina. La acción del tiempo, que no perdona ni las piedras, ha ejercido sobre aquel montón de venerables y tradicionales muros su acción destructora, y es casi seguro que la comisión de antigüedades de esta provincia dispondrá en breve su traslado al museo arqueológico de la Plaza del Rey.»

Entre tant, lo que jo penso es aixó: que si 'l pobre Colón no 's decideix á venir á acabàrsel ell mateix, lo famós naveuant se quedará sense monument.

Los habituals concurrents á la presó están d' enhorabona.

A fi de que tot estigui conforme, lo senyor Solesio, que sembla mentida que sigui conservador, hi ha fet arreglar una enfermeria que diu que no deixa res que desitjar.

Dos timadors ne parlavan.

—Ja ho sabs?—deya l' un—á la presó hi han construit una enfermeria magnifica.

—Home, me 'n alegro: era l' únic que 'ns faltava. Si per alguna cosa 'm sabia gréu anar á la cancri, era perque veia que si queya malalt tindria d' estar mal cuidat per forsa. Ara al menos un hom podrá fer uns quants dies de llit, com si fòs á casa sèva.—

De tots modos, bromas apart, aplaudeixo de veras

al simpàtich governador de la província: en los temps que corrém, á la presó hi pot anar tothom y... no 's pot dir d' aquesta ayga no beure.

Al fons del sach se troben las engrunas.

Los que van tornant de fora, tocan ara las conseqüencias d' havérsean anat.

Un propietari 's presenta á cobrar los mesos atrasats que li déu un llogater.

—¡Carambal! ¿Voste, don Ramon? ¡Ditxosos ulls que 'i poden veure!

—Si; hi passat quatre mesos fora per mor d' aquest malehit cólera. Y ara venia á veure si...

—Si jo hi tingut novedat? No senyor, no, gracias á Déu.

—Me 'n alegro: á mès d' aixó, venia per cobrar los quatre mesos vensuts.

—¿Cobrar? —Ja sab lo que diu?

—Per supuestol! —¿Qué m' ha pagat per ventura?

—No senyor; pero aixó no es culpa mèva: ¡per qué 's movia de Barcelona!

—¡Bo! —Gara sortim ab aquestas?

—Vaya! —¿Qué canta la libreta? Que jo li haig de pagar lo lloguer cada mes. Vosté no era á Barcelona y jo no podia pagar, á pesar del meu desitj; per lo tant lo seu dret ja ha caducat.

—¡Alt! La libreta diu també que vosté me l' ha de portar á casa: —¿per qué no me l' portava?

—Ahont era vosté?

—A Puigcerdá.

—Corrent: suposis que jo haguès vingut á pagarli lo lloguer á Puigcerdá. Com no havia de sufragar los gastos del viatje jo, sinó vosté; com jo al ser allí dalt, al menos tenia de passar un dia á la fonda, á expensas sevias, y com entre anada y vinguda mensual, gastets del viatje, manutenció y altres tonterías, vosté hauria tingut de treures de la butxaca lo mateix que jo li hauria donat, figuris que ho havém fet aixis, y estarem en paus.

A. MARCH.

MULETILLAS.

No sè si tothom pensa com jo, suposo que no; de lo contrari á horas d' are tot lo mòn fora solter y amich de que 'ls altres se casessin; y aixó ni es, ni pot ser de cap manera. De tots modos algú hi haurà que al menos se 'm semblarà una mica y tindrà alguna de las mèvas aficions.

Entre aquestas, ne tinc una de verdaderament estranya: la de anar seguint poblets y procurarme cartas de recomendació pèl secretari, l' apotecari, l' metje, manascal, rector y altres notabilitats del lloc, procu-

rant freqüentar la sèva societat y apendre cosas estranyas per trasportarlas inmediatament à l' *ayga-lifa* de Barcelona y sus contornos.

Ab una mania així, si n' hauré vist de cosas estranyas! pero cap absolutament tan novas y bonicas com en un poblet que acabo de visitar fa poch, ahont tot es estrany: nom, situació topogràfica, temperatura, constituciò geològica del terreno, arquitectura dominant (?), trajes, caras y costums de la gent; en una paraula, tot absolutament, tot, fins los noms.

Lo mateix dia de arribarhi, vaig presentarme á casa 'l secretari (que per cert se deya Llop) personalje que 'm va fer una arribada mayúscula.

—Home! va dirme tot abrassantme. ¡Quan me 'n alegro que haja vingut avuy! Precisament es lo Sant de la *Leodegaria*, vull dir la mèva dòna, y en celebritat d' això, fem aquest vespre una mica de reunio. Espero que vosté no hi farà falta. Vindrà 'l senyor rector, 'l arcald, 'l sindich, lo mestre de minyons, lo senyor jutje de pau.... es à dir, serém una pila; cantarém, ballarém, refrescarém y farém molta bromia. Aquí passém lo temps molt bè y li asseguro que no anyorém per res las grans capitals, perque, sembla impossible, pero en un poble tant petit com es aquest, tenim de tot.

Mentre 'l home s' explicava, jo anava examinant l' aspecte de la sala bona (qu' era allá ahont me van rebre) y las parets y sostre (ab cel-ras) estaven pintats ab bastanta decencia; l' enrajolat era ordinari y desigual; pero encara estava bastant netet. En los dos balcons que iluminavan aquella habitació, per cert bastant espayosa, hi havia unes galerias d' ahont penjavan, à l' esquerra una cortina de cotó vermell, sense mostra, com las que 's posan en las horxaterias valencianas y en los aparadors dels *quita-manchas*, y à la dreta unes cortinas ab pretensions de blancas, fetas de punt de mitja. Totas las cadires de la sala eran de Viena, un sofá de idem, dos sillons de gutaperxa ab un respaldo que ni de puntetas s' hi podia arribar, dos balancins de *rejilla* y una taula ab pedra marbre que venia à ser un entre-mitj de tot lo mobiliari junt. Al un costat de la porta d' entrada hi havia un mirall ab march daurat y al altre costat, una especie d' armari ó llibreria, en que en lloc de vidres hi havia unes cortinetas de llustrina vermella. Com à mitjans de l' armari sortia una especie de calaix, que jo vaig creure que faria d' escriptori y dessota s' hi veyan uns ferros ab una lira daurada y una pila de sabatetas de criatura posadas de rengle à dos dits de terra.

No he vist en mà vida una cosa mès estranya.

*

A la nit, torn de cap y de nou à casa 'l secretari y ja vaig trobar efectivament la sala ab bastanta gent. Tothom sabia ja que devia concorre allí aquella nit un foraster y en lo moment d' entrar (quin orgull!) totes las mirades varen ser per mi.

—Ah! ja tenim al senyor Pau aquí! va exclamar lo secretari ab verdadera satisfacció, y agafantme per la mà 'l senyor alcalde y demés personatges me 'ls va anar presentant de un à un. Llavors varem comensar una conversa molt bonica; n' apuntaré un trosset per mostra:

Arcalde.—Jo, es una suposició, 'm creya que vosté, es una suposició, com m' havian dit qu' era solter, es una suposició, etcétera, tenia més edat.

Jo.—Qué creu vosté que encara hauria de ser mès vell?

Jutje.—Lo meu amich senyor *Andal*, lo qu' es, no ha volgut dir lo qu' es que vosté fos vell, ha suposat que com lo qu' es aquí lo qu' es 'ls homes se casan joves, lo qu' es vosté tot lo mès podria tenir lo qu' es uns vint ó vinticinch anys.

Jo.—Oh! ja fa temps que 'ls hi complert los vinticinch.

Metje.—Ho creyém, pero sin embargo (vosté m' entén?) no pot tenirme gaires més, perque la sèva constituciò fisica (vosté m' entén?) está en plè vigor y 's músculs (vosté m' entén?) junts ab la linya (vosté m' entén?).... s' embrollan ab los nervis (vosté m' entén?)....

Arcalde.—D. Lauteri vol dir, es una suposició, que si 's veu que vosté, es una suposició, etcétera, no es jove, tampoch es una suposició, se li pot dir vell.

Secretari.—Deixémnos d' edats y anem á lo esencial; la cuestiò es divertir-se y hem de procurar que 'l senyor no anyori á Barcelona, mentres s' estiguí ab nosaltres (comprén l' idea?)

Jo.—Prou, si senyor, si; per de prompte al véurem entre tan amable companyia ja.....

Apotecari.—Oh! vosté es molt amable.... si senyor; jo ja ho sé, si senyor. Quan era á Barcelona estudiant.... si senyor, també las sabia dir jo totes aques-
tas coses.... si senyor si.

Jutje.—Y encara las conserva. Lo qu' es jo no soch així; lo qu' es al pà li dich sempre lo qu' es, pà, y al vi lo qu' es, vi.

Apotecari.—Jo hi volgut dir..... si senyor, que jo...

Fatigat un bon xich d' aquella especie de modern responso de lletania 'm retiro una mica y vaig á salutar á la senyora de la casa, moreneta bastant agraciada y que apenas m' hi acostó per dirli alguna cosa, s' aixeca del sofá y allargant sis pams de coll,

me diu *iMana?* Acabo de dir lo que volia y la faig assentjar, y torna á dirme *imana?* repetint luego *iAh si senyor si!*

Comensava á estar aburrit, quan de repent entra 'l Rector y sento que tothom diu: «Ja ha arribat lo senyor Rector, ja tenim lo pianista!»

Si; pero 'm pregunto gy 'l piano ahont serà? Ja ho veig Aixecan la tapa del calaix d' allò que 'm pensava qu' era una llibreria y 's descobreix un teclat. Lo senyor Rector, que perque hi ha un foraster vol lluirse, comensa á fer corre 'ls dits sobre las teclas. Lo que se sentia no eran notes, eran uns martells que picavan sobre xicras, copas y restos de *vajilla* trencada. Lo que jo havia creut en un principi sabatetas de criatura, eran pedals. ¡Quin ruido mès esgarrifós! Fígürinse, que ab lo mateix afany de voler donarme gust, se posa á tocar lo bon Reverent, nada menos que la sinfonia del *Guillermo*, y com los pedals serveixen, no per fer los forts y 'ls pianos, sino per fer sonar altres instruments amagats, li dona la gana d' amenissarme! introducciò y *andante* de la magnifica obra de Rossini, ab bombo, campanillas y platets, produint un ruido infernal. Lo que vaig patir y recargolarme no té ponderaciò; de 'l *allegro* no 'n parlém, allò no era tal *allegro*, era un tristissim soroll, capas de deixar sòrt al artiller mès acostumat á sentir canonnades.

Quins crits de *jbravo!* aixís que va acabar. De tots modos vaig creure que tindria bon castich ab las *sucessions* y *etcéteras* de 'l arcald que se 'l hi va penjar de 'l orela. Jo també vaig aplaudir (mal m' està 'l dirho) y fins vaig acostarme á felicitar á aquell desditxad Litz. ¡Ni may que ho bagués fet! Perque desseguida 'm comensà ab lo següent discurs:

«Fill meu, aquí la passém molt bè; jo sols consulto la voluntat de Déu quina es y ella 'm diu que per ferme estimar del meu remat, tinc de ferho aixís y *velhi aquí*. ¡Voleu música? Pues jo toco. ¡Voleu anar á cassar guatllas? Donchs jo agafó l' escopeta.... *velhi aquí* que si algun dia volen fer una partida de dominó, també trech la caps.... *velhi aquí*. Ja veurà; demà al sortir de missa, vingui, que farém una partida y si Déu ha disposat que 'ns distraguém una mica 'ns distraurém.... *velhi aquí*.»

L' hi prometo que si m' es possible hi anirè, perque 'l seu *velhi aquí* no 'm molesta tant com las altres *muletillas*, y desseguida veig que 'l secretari se m' acosta y 'm diu ab verdader orgull:

«Ara sentirà 'l *avi Matias d' en Ganot*, tocat per una criatura de setze anys, com no 'l ha sentit tocar mai ab mès gust, ni mès execució. Vingui, desde aquí (comprén l' idea?) ho sentirà mès bè que ningú) y efectivament: 'm porta en un raconet al costat del piano llibreria.

Apenas soch allá, compareix un xicotás llarch d' onze pams y gruixut com un dit de senyoreta ab una caps de violí; la coloca damunt del piano, 'l obra, treu l' arquet, hi posa pega, després treu lo violí, se 'l posa al coll, comensa á rascar cordas per afinarlo y de l' instrument surt un ratoli.

«Ne volen de corredissas y crits? Las donas pujan damunt de las cadires, los homes surten ab bastons y escombrars; tothom xiscla y pega cops y 'l ratoli, com si fos federal embesteix de frente al pobre senyor Rector que per fujir y estar mès als 'ns filia en un del balancins de *rejilla*. 'L bon home es bastant gros y com 'l balanci no es gaire segur, balandreja, cau y va á parar de cap sota las faldillas de la sogra del arcald, que 's pensa allavoras que 'l animalet li puja camas amunt.

La confusió que 's produheix es pitjor que l' execució de la sinfonia del *Guillermo*.

Excusat es dir que ab aquest final vaig retirarme del tot satisfet d' aquella reunió de noms estranys.... y *muletillas*.

P. A. U.

Pocas novedats, poquissimas.

L' aplaudit actor Sr. Calvo ha passat casi una setmana malalt ó ronch, que per la sèva feyna lo mateix té una cosa que 'l altre; y si bè la companyia que dirigeix va defensarse molt bè, 'l públic que considera á aquell actor, com si fos un tenor d' ópera, lo dia qu' ell no canta no hi va.

... No hem donat compte encare de l' execució del *Rigoletto* al Liceo, que 'ns ha fet coneixe una nova tiple, la Sra. Turconi Bruni. Insegura al principi, efecte sens dupte de 'l emoció que sentia, va anarse reanimant y en l' aria del acte segon féu gala de una vén qu' en los punts aguts arriba á ser fenomenal. Figurinse que arriba fins al m'. Lo tenor Nouvelli estigué desigual y 'l baritono Rovirato molt bè, especialment en l' aria del acte tercer.

La *Favorita* que 's havia anunciat per dimars va tenir que aplassarre pel dijous. Mentre tant està ensajantse 'L Barco fantasma, y 's repeteix La Gioc-

onda y L' Africana dintre de las condicions ja conegudas, ab la particularitat de que la concurrencia, com era d' esperar, va sent cada nit mès numerosa. Tothom se fa llenguas del mestre Goula que continua sent lo general en jefe que guanya cada nit una victoria. Té una batuta que cantà tota sola sense costiparse mai.

... A Romea s' ha estrenat La ratlla torta. Ja era d' esperar: «Drama de 'n Pitarra, parodia de 'n Molas.» La nova producció que té xistes de totas menas fins y groixuts, va ser rebuda ab aplauso. L' autor fou cridat á lass taules.

... Al Bon Retiro continúan donantlas ab las zarzelas castellanas y al Tívoli ab las catalanas, sense que ni al un puesto ni al altre 's posi res de nou. A Novedats s' ha estrenat un drama titolat El cobrador del Banco, que á pesar de no tenir res que veure ab lo desgraciat Azemar, va excitar l' interés del públic; al Ribas continua representantse la tercera part del Tenorio y al Circo Ecuestre las Xilofonistas y las famílies Magni y Bourbonell continúan entretenint al públic, las primeras ab sos concerts y las últimas ab sos exercicis.

Tal es l' inventari de l' última setmana teatral, tant pobre, que 'l revister de la Esquella casi 's veu oblidat á dirli:

—Que Déu li fassa bè, germá.

N. N. N.

SI 'S POGUÉS DIR.....

¡Ah! si un pogués... ja ho diria; pero avuy no 's pot dir res.

¿Cóm es qu' un ser pervertit dotat de malas entranyas comèt avuy mil hassanyas y viu tranquil y axerit?

¡Y un home de bè é instruit si es pobre en lloc es atés y ab sa virtut y bon sés mor' de fam lo millor dia?

¡Ah! si un pogués... ja ho diria... pero avuy no 's pot dir res.

¿Cóm es que si un militar per impuls laudable y noble fa causa comú ab lo poble me 'l tenen de fusellar?

Si d' altres varen pujar fent lo d' ell y encare mès... hi ha qui aboni tal excés sent igual la rebeldia?

¡Ah! si un pogués... ja ho diria... pero avuy no 's pot dir res.

¿Cóm es qu' un tipo corcat pot, sols perque 's diu monárquich fer mal pitjor qu' un anárquich per matar la llibertat?

Si liberal es 'l Estat y enemic del retrocés, ¿quin Estat donchs lo nostre es que consent tal felonía?

¡Ah! si un pogués... ja ho diria... pero avuy no 's pot dir res.

¿Cóm es que 'n cap nació 's veulen eleccions com aquí Espanya, que, perque un húsar té manya molts perduts menjan y beuen?

¿Qu' à milers de l' urna treuen vots no votats, per fe 'l pés perque 'ns mani un feligrés que ningú avants coneixia?

¡Ah! si un pogués... ja ho diria... pero avuy no 's pot dir res.

Si hi ha llibertat d' ensenyansa, d' imprenta, de reunions y 'ns amolan ab sermons, crits y brams de la gent mansa...

¿Per qué si algú gloria alcansa per son amor al progrés, se permet que 's veji ofés per la llana é hipocrisia?

¡Ah! si un pogués... ja ho diria... pero avuy no 's pot dir res.

No 's pot dir res... perque estém á certs capritxos subjectes; are podém fer projectes que mès tard plantejaré.

Tot lo del món té un extrém y d' aquest no 's pot passar; avuy nos toca callar...

demà serà un altre dia... si un pogués ¿qué no diria? pero avuy no 's pot piular.

ALT Y PRIM.

ESQUELLOTS.

Las obras de la Séu, aquelles obras que segons la tradició no han de acabarre mai mès, per mès gent que 's casi y per mès pessetas que recaudi 'l passama-

ner del carrer de la Corbia, ja tenen un pendant à Barcelona mateix.

Me refereixo à las obras de la Rambla.

Alló es la mar; pero no la mar y sus arenas, sinó la mar y sus adoquines.

—No digui res à ningú, 'm deya aquest dia un caplent: tot això es un pan comido ab en Zorrilla. Quan soni l' hora, posarém de través las llambordas que avuy están de llarch, y erissaré la Rambla [de] barricadas.

Llegeixo en un periódich de Valencia:

«Un frare, bastant jove per més senyas, que s' hostjava aquests dias en una acreditada fonda d' aquesta capital, va desapareixer ahir à la tarda, deixant d' ell memoria amarga, tota vegada que va anar-se'n sense abonar lo prou estipulat de menjar y estada, que puja una cantitat bastant considerable.»

Protesto ab tota l' ànima contra las malévolas afirmacions del periódich valencià.

Es impossible que un frare haja fet lo que suposa, ó à lo menos es impossible que ho haja fet à grat scient.

Lo que haurá succehit es que l' frare, entregat à l' arrobadora oració, s' haurá anat elevant sense donar-se'n compte, y haurá sortit per la xemenyea de la fonda, perdentse en los espays com lo globo de monsieur Arbán.

*
Are, en quan al amo de la fonda, serà un impio, un descregut, si no 's consola pensant que tenia un sant à casa.

Lo que hauria de fer, fora transformar en capella l' quartu del frare, procurar que de tant en tant hi haügués algun miracle, y hauria fet la seva fortuna.

Lo Brusci continua donant compte de las funcions d' iglesia que van celebrantse à uns punts porque no hi ha bagut cólera, y als altres que hi ha sigut, porque ja ha parat.

Los capellans son com en Bismarck, sempre guanyan.

*
Y en proba d' això, llegeixin lo següent suelto que publicava 'l diumenge:

«En l' iglesia de la Mare de Déu de l' Esperança, comensarà avuy una novena à la Santíssima Verge, també en acció de gracies per haverse acabat lo cólera. Si las limosnas ho permeten, al dia següent de terminada la novena 's cantarà un solemne Te Deum.»

Si las limosnas ho permeten!... Es à dir que per cantar, no 's necessita véu ni devoció... lo que 's necessita son limosnas.

Y després predicarán contra l' sigele, dihent qu' es lo sigele del vil metall.

Una qüestió de dret.

Va morir à Russia una ricatxa deixant una gossa que tenia à un amich y legantli 1,000 rublos porque ab lo seu producte la cuidès y l' mantinguès.

Al cap de un quant temps va morir la gossa y l' amich va quedarse 'ls 1,000 rublos.

Pero ha sortit una senyora reclamant la suma, porque, segons diu, té un gosset fill de la gossa, que ha de ser son legitim heréu, per quant aquella va morir sense otorgar testament.

*
Si s' entaula un plet, com que aquest serà llach y embolicat, ja es de presumir com acabará.

Resultarà que 'ls mil rublos no seràn ni del curador de la difunta gossa, ni de la mestressa del gosset heréu. Se 'ls quedará l' tribunal per pagar las costas.

A Viena s' ha prohibit que las senyoras asisteixin al teatro ab sombrero.

Igual determini han près à Sant Petesburgo y en moltes altres capitals tractan de fer lo mateix.

Tot això desde que à la senyora Moda li ha donat la gana de inventar aquells barrets que semblan xamaneys y ab los quals no es possible que cap espectador veja lo que fan à las taulas si li toca la gana de tenir una bateria de sombreros à la fila del davant.

*
Creich que 'ls empessaris de Barcelona haurian ja de comensar à prendre un determini.

Qui sab si l' escassés de gent que 's nota en los teatros obreheix à que una part del públich està cansada de assistirhi sense ferse cárrech de la funció!

Pero, per no privar à las damas de un capritxo, ja que després de tot son senyoras y dignas de tota consideració, podría adoptarse un sistema especial que conciliés tots los extréms.

Així per exemple podria establirse lo següent:

«Los sombreros de las senyoras estarán en combinació ab lo polissón per medi de un ressort ó molla, de manera que quan la senyora s' assenti, lo barret li caurà à l' espalda com la caputxa dels frares dels baròmetres, y quan s' alsi tornarà à posarseli al cap pèl seu propi pes.»

A la província de Castelló hi ha un poble anomenat

Vilafam, y à Vilafam hi ha un arcalde que ha publicat un bando que diu textualment:

«De órden del señor alcalde constitucional se fá saber: Que ninguna persona machor siga gosá á anar demá á treballar, pues haurá per lo matt corregudas de animals y personnes y per la vesprá ball de Torrent.

El que contravenga esta disposisió serà multat en dos duros ó tres días de presó.»

Ab un arcalde aixis à cada poble, ser espanyol fora una ganga.

A la presó 'l que treballi 'l dia que han de corre animals... que 's sembla?

Podia haverhi afegit: «Y si durant las corregudas de animals, algun treballador s' escapa, l' arcalde li correrá al darrera.»

La setmana passada vá ser robat lo jutjat de las Aforas.

En la setmana corrent ha sigut robada una relatoria de la Audiencia.

Are no falta sino que robin lo Tribunal Suprem.

Y 'ls lladres podrán dir que han guanyat lo plet en totes tres instancias.

Acaba de morir à Hungria un dels inventors més grans del present sigele.

A Ironyi, que aixis s' anomenava, 's déu que 'l present sigele puga anomenar 'l sigele de las llums.

Havia inventat los mistos.

Ironyi ha mort pobre y olvidat.

Altres van aprofitarse del seu invent per enriquirse, mentres ell, à falta de dos quartos per comprar una caps de mistos, molts cops havia de demanar foch al primer que passava pel carrer, per encendre la pipa.

¡Pobre home!

¡Ha mort menos felis que un mistayre!

Recullit à la Rambla:

A un jove que distribueix prospectes, un transeunt vā per recullirli un, y aquell li diu:

—No, à vosté no.

—¿Com s' entén à mi no? ¿Y això perqué?

—Perque vosté 's deixa tota la barba y aquí s' anuncian navajas d' afeitar.

Entre bolsistes:

Carta:

«Molt senyor mèu: acabo de fer la liquidació del mes que acaba de finir. Li suplico per lo tant que se serveixi enviar me 'ls mil duros à que puja la diferencia.»

Contestació:

«Mon estimat amich: No tinch un céntim. Pero pensi qu' en aqueix mon hi ha deutors que pagan y deutors que quedan à deure. Aquí té la diferencia.»

QUÈNTQS.

Una senyora molt cremada, à la minyona de servey:

—Pepa ¿qui ha romput aquest gerro?

—Qui vol que l' haja romput! La Verge del Pilar.

—¿Com s' entén això?

—Jo li dire: la verge s' ha trabucat y al caure ha romput lo gerro... Ja ho véu, es una desgracia providencial.

Un ricatxo 's cansa d' enviar flors y dulces à una certa còmica que no fa cas d' ell.

Un dia que pregunta à la criada la causa dels desdneys de la seva mestressa, aquella li diu:

—Vol fersela seva?

—No desitjo altra cosa.

—Donchs deixis de flors y deixis de dulces, y envihi cosas que pugan pulirse.

Un propietari de fincas urbanas va anunciar que tenia una casa per llogar en la següent forma:

Se lloga una casa. Té grans condicions per taberna y per farmacia. Hi ha un pou molt bo y que no s' aixuga mai.

Un senyor que té un pam y mitj de nas, després de grans esforços, consegueix entaular conversa en un ball ab una senyora molt guapa, à la qual fa temps que perseguix.

Ell:—Senyora, lo que tinch que dirli es una mica llach.

—Ella (somrient):—Vamos, ja ho sé... vosté s' ha proposat parlarme del seu nas.

Un desdentegat à un altre:

—¿Qui li posa las dents à vosté?

—Me serveixo de 'n Masseguer.

—Sab qu' estan molt bén fetas?

—Ja ho crech, son tant semblants al natural, que algunes vegadas fins me fan mal y tot.

—Es possible que no 't batis ab en Lluís després de la gran injuria que t' ha fet?

—No 'm bato ab ell ni ab ningú. La mèva naturalesa 'm dispensa de batre'm.

—Per qué?

—Perque una esgratinyada, una punxadeta, qualsevol cosa podria costarme la vida.

—No ho entench.

—Donchs à fe que tú mateix ho has dit mil vegadas...

Jo soch tot cor.

TRENCA-CAPS.

XARADA-CONVERSA.

—Aquí us porto 'l tot Jener.

—Voléu venir à las déu?

—A las déu, ja tres-primer.

—Veniu home que pendréu un vas de primera-dos qu' es molt bo.

—Bè: per si acás

—¿ahont?

—Are ho héu dit vos;

lo qu' es jo no ho diré pas.

ASNEROLF ALKUSPA.

II.

Per un hu-dos trobí jo

al beneyt de D. Bernat

y vá dirme 'l tal senyó:

—Fas prima-tres de debò

de seguir tot d' atvocat.

EMBOLICA TRONAS.

ANAGRAMA.

—Ahont vas noy ab aquest tot que no té tot?

—Al Ninot.

Que 'n tinga no 's necessita;

à menjarlo se t' invita.

JOSEPH APRIL.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula tal que trayentli cada vegada una lletra, comensant per l' última donga 'l següent resultat: Primera: utensili de sereno.—Segona: part del home.—Tercera: carrer de Barcelona.—Quarta: consonant.

UN DE LA VALL DE ARAN.

TRENCA-CAPS.

ALSA, DEU RALS MES.

Combinar aquestes lletras de manera que dongan lo títol de un drama català.

EUDALT SALA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom de home.

2 7 5 8 7 6 2.—» dona.

1 3 4 5 2 4.—Molts fusters ne tenen.

2 7 6 5 2.—Nom de dona.

5 2 7 8.—» » home.

4 6 4.—Un número.

1 2.—Nota musical.

3.—Una vocal.

ARRÓS Y FIDEUS.

QUADRAT DE SILABAS

...

...

...

Omplir los pichs ab lletras que llegidas vertical y horisontalment digan: 1.ª ratlla, objectes que 's troba à las iglesias; 2.ª un idem que 's troba à las casas de pajés; 3.ª nom d' home.

UN CATALANISTA.

GEROGLIFICH.

OPR

I

ALL

I

SILUETAS.

Segons hi sentit à dir
à un senyò d' aquí à la vora,
desde que 'l cólera es fora
lo diner torna à sortir.

¡Si yo fuese gobernante,
con mi génio y sangre brava,
de un puntapié me quitaba
á este Bismarck de delante!

La viuda d' un herbolari,
mitj beneyta del cabás.
—Nota.—Tè mès pels al nas
que no pas grans al rosari.

¡Gran Dio! ¡Corpo de Baco!
¡Io so un guerrero fierini!...
(Si dono altro gallo aixini,
il teatro si viene abaco.)

Un apuro bastant crítich:
¿qué fa aquest senyò aquí dalt?
¿es que ha arrencat un caixal
ó es que fa un discurs polítich?

¡Ah, mòn dolent y ruf!
Sol, pobre, sense paraygu...
y, endevant, aygua y mès aygua!
¡Al ménos si cayguès vil!...

Està estudiant la manera
de declararse demá,
á una que 'l va fletxá...
¡Anda, anda allá, calavera!

Definiciò ben suscinta:
¿que vol di un artista, en suma?
Un home qué sempre fuma...
y que de vegadas pinta.

Va mès lleugera que un mico,
pesa ménos que una palla,
quan es al teatro balla,
quán surt... ¡bah! no m' embolico.

¡Ay del desgraciats mortals
que gosan de las dolsuras
de tenir dugas criaturas...
sense tenir may dos rals!

De fortuna es, ben segú,
tal com va avuy Barcelona,
si aquest xicot no 'ls la döna,
no 'n fará may mès ningú.

¡Vade retro! Aquest ni 's nombra,
per no fe erissá 'l cabell;
y hasta 'ls donaré un consell:
¡no 's fishin ni de la sombra!